

WIELKOPOLSKA
REGION

Stanowisko w sprawie polityki spójności w sercu Europy

czterech regionów partnerskich

Emilii-Romanii, Hesji, Nowej Akwitanii i Wielkopolski

Polityka spójności (PS) stanowi główny element projektu europejskiego, który jest oparty na solidarności. Polityka spójności zbliża do siebie państwa członkowskie poprzez inwestycje regionalne realizowane zgodnie z zasadami pomocniczości, skuteczności i partnerstwa. Promuje ona także wzrost gospodarczy i zatrudnienie przyczyniając się ostatecznie do budowy Unii Europejskiej bliższej obywatelom i ich potrzebom.

Emilia-Romania, Hesja, Nowa Akwitania i Wielkopolska – należące do czterech różnych państw członkowskich – posiadają łącznie 20 mln mieszkańców. Regiony te zarządzają kwotą 4.496 mln euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Stanowią one przekrój rozwiniętych regionów europejskich stanowiąc przykład pozytywnego efektu funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz wkładu PS w rozwój regionalny.

UE przechodzi obecnie skomplikowany okres: Brexit, zwiększony napływ uchodźców i migrantów oraz zagrożenia dla bezpieczeństwa międzynarodowego. Wyzwaniem pozostają nadal bezrobocie, zmiany demograficzne, konkurencyjność, cyfryzacja, nowe technologie, zmiany klimatu i bioróżnorodność. Rola regionów jest strategiczna i polega na sprostaniu wyzwaniom, zapewnieniu odpowiedniego znaczenia wielopoziomowego zarządzania i pomocniczości, oraz na skoncentrowaniu się na tych projektach, które tworzą europejską wartość dodaną.

W związku z powyższym cztery regiony wykorzystując swoją siłę i bazując na sukcesie PS dążą do:

- wniesienia wkładu w debatę na temat przyszłości Europy zapoczątkowaną w białej księdze Przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude Junckera oraz w dokumentach refleksyjnych;
- propagowania rozwoju silnej, ale uproszczonej polityki spójności po 2020 r. ;
- wezwanie do kontynuacji PS po 2020 r. dla wszystkich regionów europejskich.

Cztery regiony wierzą, że PS jest najważniejszą polityką inwestycyjną służącą utrzymaniu konkurencyjności UE i mają wspólne zdanie w następujących kwestiach:

Wartość dodana polityki spójności:

- PS jest kluczowa dla **zmniejszania różnic rozwojowych między regionami i wewnątrz regionów europejskich** oraz dla wzmocnienia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Z tego względu regiony podkreślają wagę PS i **odpowiedniego budżetu** w celu jej wspierania.

WIELKOPOLSKA
REGION

- Wartość dodana PS polega na **podejściu terytorialnym, wielopoziomowym zarządzaniu, planowaniu wieloletnim i zintegrowanym podejściu do rozwoju**. PS ułatwia także zachowanie standardów europejskich w zakresie wymogów administracyjnych. PS wdraża cele UE na poziomie najbliższym obywatelom.
- Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI) stanowią **wartościowe i niezbędne instrumenty** wsparcia badań i innowacji, małych i średnich przedsiębiorstw, zatrudnienia, szkolenia, rozwoju miast, ochrony środowiska naturalnego i klimatu, a także wzmacniają rozwój obszarów wiejskich.
- **PS zwiększa odporność gospodarki UE** na wszystkich szczeblach, przy równoczesnym zachowaniu otwartości lokalnych gospodarek na handel międzynarodowy w oparciu o uczciwe podstawy interwencji polityk unijnych. Polityki te są w stanie promować transfer technologii i wzmacniać zarówno zalety, jak i możliwości lokalnych systemów gospodarczych. Polityka regionalna umożliwia bardziej równomierne dzielenie korzyści płynących z globalizacji i poprawę konkurencyjności dla terytoriów w całej Europie.
- **PS powinna zachować swój strategiczny charakter**, zapewniając zrównoważone i elastyczne **ramy inwestycyjne** w celu wzmacniania skutków rozwoju długookresowego. PS powinna być jednocześnie ściśle dostosowana do celów strategicznych wizji rozwoju UE po 2020 r. bez utraty swojego wymiaru terytorialnego.

Zarządzanie

- **Wymiar strategiczny** PS powinien być wspólnie uzgodniony między Komisją Europejską (KE), państwami członkowskimi i regionami. Równocześnie, regiony podkreślają wagę zarządzania PS na poziomie regionalnym.
- Zarządzanie dzielone między Komisją Europejską z jednej strony, a państwami członkowskimi i regionami z drugiej powinno być utrzymane przy wdrażaniu PS. Podział odpowiedzialności powinien być jasno zdefiniowany. Zarządzanie bezpośrednie KE powinno stanowić wyjątek.
- Regiony dążą do osiągnięcia konkretnych efektów PS **zorientowanej na wyniki**. Należy położyć większy nacisk na cele strategiczne niż na procedury ich wdrażania..

Uproszczenia

- **Stabilność przepisów prawnych** w trakcie i między okresami programowania jest potrzebna w celu zagwarantowania dobrego funkcjonowania obecnego systemu zarządzania i kontroli. Należy unikać obciążających zobowiązań dot. zasad i wytycznych, w szczególności audytów i kontroli. Procedury i zasady różnych europejskich programów i instrumentów w ramach PS powinny zostać uproszczone i zharmonizowane.
- Regiony popierają uproszczenie systemów audytu i kontroli. **Zasada jednego audytu** powinna być stosowana przez wszystkie jednostki.
- **Zasady pomocy państwa** należy dostosować we wszystkich politykach UE. W oparciu o zasadę równego traktowania, projekty finansowane z PS nie powinny być traktowane w bardziej restrykcyjny sposób niż podobne projekty zarządzane centralnie na szczeblu UE.

WIELKOPOLSKA
REGION

Warunkowość

- Regiony uznają za odpowiednie wsparcie niezbędnych reform strukturalnych przez ściślejsze powiązanie **Europejskiego semestru** z EFSI w określonych warunkach, w szczególności przy pełnym poszanowaniu kompetencji państw członkowskich i regionów.
- **Warunkowości ex ante** powinny być znane odpowiednio wcześniej i powinny być jednoznaczne oraz możliwe do zweryfikowania zgodnie z przejrzystymi procedurami. Należy je określać w taki sposób, aby odpowiedzialność za ich spełnienie spoczywała wyłącznie na instytucjach zarządzających programami operacyjnymi.
- Warunkowość makroekonomiczna nie powinna być kryterium kwalifikowalności do otrzymania finansowania.

Zakres Europejskiego Programu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego

- Należy zwiększać **koncentrację tematyczną**. Instytucje zarządzające powinny być w stanie wybrać mniej priorytetów, decydując jednocześnie, w jaki sposób rozdzielić środki finansowe między poszczególne priorytety. Programy operacyjne powinny stanowić dokumenty strategiczne, mniej szczegółowe w zakresie klasyfikacji wydatkowania i łatwiejsze do modyfikacji, aby dopasować je do zmieniającego się otoczenia.
- **Innowacyjność** ma jednoznaczny wymiar terytorialny. Fundusze powinny wspierać projekty pilotażowe i eksperymentalne, w tym ryzykowne innowacyjne przedsięwzięcia.
- **Polityka spójności powinna w dalszym ciągu dostosowywać się do potrzeb regionalnych** poprzez skupianie się na przewagach konkurencyjnych regionów, zidentyfikowanych w innowacyjnych strategiach na rzecz inteligentnej specjalizacji.
- **Europejski Fundusz Społeczny (EFS)** powinien zostać utrzymany w ramach PS. EFS jest ważnym instrumentem realizacji polityki ukierunkowanym na potrzeby lokalnych rynków pracy i wykorzystanie efektu synergii z pozostałymi EFSI. Działania na rzecz kapitału ludzkiego i kompetencji – jako te związane ze wsparciem badań i innowacji oraz rozwoju lokalnego – są komplementarne względem pozostałych działań realizowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).
- Regiony powinny mieć prawo wyboru sposobu realizacji **terytorialnego wymiaru PS** w celu niwelowania różnic międzyregionalnych. Terytorializacja PS powinna obejmować szeroki zakres stosowania instrumentów interwencji terytorialnych na rzecz różnego rodzaju obszarów, które należy tworzyć i dostosowywać do ich specyficznych warunków i potrzeb. Instytucje zarządzające na szczeblu regionalnym powinny zdecydować według własnego uznania, czy i które instrumenty terytorialne zamierzają wykorzystać.

Europejska Współpraca Terytorialna (EWT)

- W ramach EWT należy zwiększyć skuteczne i ukierunkowane **finansowanie** współpracy transgranicznej, ponadnarodowej i międzyregionalnej. Regiony opowiadają się za wdrożeniem pojedynczego zestawu zasad dla wszystkich programów EWT.

**WIELKOPOLSKA
REGION**

- **Synergie między regionalnymi specjalizacjami** tworzą wartość dodaną, prowadzą do zmniejszenia zróżnicowania terytorialnego i generują pozytywne efekty zewnętrzne w całej UE.
- Programy transnarodowe odgrywają bardzo istotną rolę w promowaniu strategii makroregionalnych. **Regiony powinny odgrywać wiodącą rolę** w zarządzaniu programami EWT, w tym programami transgranicznymi.
- Należy zharmonizować zasady wdrażania programów EWT i programów **Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa (EIS)**.

Spójność instrumentów UE

- Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne (EFSI) mają inne cele niż Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS). EFSI mają podstawę regionalną i nie powinny finansować EFIS ani żadnego innego instrumentu finansowego. Regiony apelują, aby EFIS nie był brany pod uwagę jako alternatywa dla PS.
- Instrumenty finansowe nie powinny zastąpić grantów, powinny być jedynie komplementarne.

Ramy czasowe i wskazówki

- **Siedmioletni okres programowania** w ramach Wieloletnich Ram Finansowych po 2020 r. powinien być utrzymany, aby zapewnić efektywność programowania regionalnego. Pomimo tego, regiony są otwarte na rozpoczęcie dyskusji na temat okresu programowania 5+5 zgodnie z mandatem Parlamentu Europejskiego.
- **Regiony oczekują, że obecny Parlament Europejski przyjmie nowe ramy legislacyjne w zakresie polityki spójności najpóźniej na wiosnę 2019 r., a negocjacje dotyczące Programów Operacyjnych zakończą się do końca 2020 r.**